

*Сова О.Ю.,
кандидат економічних наук
Університет економіки та права «КРОК»
(м. Київ, Україна)*

САМОРЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

Як показує світовий досвід, ринок фінансових послуг ефективно розвивається тоді, коли враховується принцип оптимальності державного регулювання: держава регулює діяльність учасників ринку лише у випадках, коли це абсолютно необхідно, в інших же випадках вона делегує частину своїх повноважень професійним учасникам ринку, які об'єднуються у саморегулюючі організації (СРО). Так, регулювання фондового ринку в Україні здійснює держава разом з саморегулювальними організаціями [1, с. 247].

З метою створення ефективної системи регулювання та контролю на ринку цінних паперів за ініціативою Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку [2] були утворені саморегулювальні організації ринку цінних паперів, які об'єднують професійних учасників ринку цінних паперів за видами діяльності, а саме: реєстраторів, торговців, зберігачів та депозитаріїв, а також інвестиційних керуючих.

Основними завданнями саморегулювальних організацій є:

- встановлення правил, стандартів та вимог до здійснення діяльності з цінними паперами;
- встановлення норм та правил поведінки, вимог до професійної кваліфікації фахівців-членів саморегулювальних організацій та здійснення контролю за їх дотриманням членами організацій;
- сприяння здійсненню професійної діяльності членами саморегулювальної організації;

– розробка та здійснення заходів щодо захисту прав членів саморегульованої організації [2].

Особливості утворення, діяльності та припинення СРО в Україні нині врегульовані на рівні галузевого законодавства. Зокрема, це закони України «Про цінні папери і фондовий ринок», «Про фінансові послуги та державне регулювання ринку фінансових послуг», «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні», «Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)», «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність» тощо. Згідно з положеннями цих нормативних актів, СРО є неприбутковими товариствами, які здійснюють регулятивні повноваження щодо своїх членів [4, с. 492].

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку проводить послідовну політику щодо встановлення єдиного підходу до створення та функціонування СРО та передачі їм частини регуляторних повноважень на ринку цінних паперів. Це сприяє виконанню наступних завдань:

- забезпечення стабільності ринку та безпеки роботи на ньому для професійних учасників та інвесторів;
- створення уніфікованої правової бази з кожного виду професійної діяльності на ринку цінних паперів;
- посилення контролю за дотриманням учасниками фондового ринку регуляторних вимог, уніфікованих правил та стандартів діяльності;
- підвищення відкритості саморегулювання та покращення взаємодії з державними органами [2].

За умови належного впровадження саморегулювання може забезпечити розробку ефективних правил, загальне їх дотримання, своєчасне внесення змін і доповнень до них відповідно до зміни ринкових умов, а також гнучке й ефективне забезпечення виконання правил. Крім того, саморегулювання може забезпечити значну економію державних витрат завдяки перенесенню

фінансування частини витрат на установи сектору, що регулюється (на суб'єктів регулювання) [3, с. 192].

Список використаних джерел:

1. Близнюк О.П. Ринок фінансових послуг: навч. посібник для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування / О.П. Близнюк, О.М. Іванюта. – Х.: ХДУХТ, 2017. – 255 с.
2. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку //[Електронний ресурс].–Режим доступу: <http://www.ssmsc.gov.ua/fund/sro>
3. Поліщук Є.А. Саморегулівні організації як складова концепції розвитку небанківських фінансових установ / Є.А. Поліщук, В.П. Левченко // Стратегія економічного розвитку України: зб. наук. пр.. – Київ: КНЕУ, 2014. – № 35. – С. 187-195.
4. Січко С.М. Саморегулівні організації як необхідний елемент функціонування фінансового ринку / С.М. Січко // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2018. – № 17. – С. 490-496.